

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

2018-2019: Ανάπτυξη και Διεύρυνση

Ένας προγραμματισμός για την επόμενη σχολική χρονιά

Οι παρακαταθήκες της προηγούμενης χρονιάς

Κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2017-2018 το σχολείο αναβαθμίστηκε σε ορισμένους τομείς:

1. Ψηφιακές υποδομές

- 1.1. Αύξηση των σταθμών εργασίας στο Εργαστήριο Η/Υ από 9 σε 12
- 1.2. Δημιουργία 10 σταθμών SOLE's στις Ε' και ΣΤ' τάξεις με δικό τους dedicated server (χρηματοδότηση Ιδρύματος Λάτση μέσω του προγράμματος "Μαθαίνουμε Παρέα").
- 1.3. Δημιουργία Εργαστηρίου Εκπαιδευτικής Ρομποτικής με 4 Lego WeDo 2.0, 4 Lego EV3, και από 1 Edison robot, Mbot και Raspberry PiGo (χρηματοδότηση από τον Δήμο Μυλοποτάμου).

2. Ηλεκτρονική-Ανοιχτή Διακυβέρνηση

- 2.1. Δημιουργία πλατφόρμας ανοιχτού κώδικα ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου Formtools. Δημιουργία cloud drive στο Dropbox και στο OwnCloud.
- 2.2. Χρήση ψηφιακής υπογραφής και ψηφιοποίηση όλων των εγγράφων.
- 2.3. Δημιουργία ιστοσελίδας του σχολείου

3. Συνεργασίες

- 3.1. Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης και ειδικά το Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Ρομποτικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- 3.2. Συνεργασία με το Πυροσβεστικό Σώμα
- 3.3. Συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης (Συμβ. Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης)

Η αναβάθμιση αυτή χρειάστηκε αρκετά χρήματα και πολύ κόπο από όλους τους συναδέλφους, τους οποίους το σχολείο ευχαριστεί. Ιδιαίτερη μνεία στον κο Πάσχο της Πληροφορικής, που αφιέρωσε πολλές προσωπικές ώρες για να παρακολουθήσει κατά την διάρκεια του α' εξαμήνου το εργαστήριο ΕΡ στο Πανεπιστήμιο, ώστε να ετοιμαστεί για την λειτουργία του δικού μας εργαστηρίου.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Παιδαγωγικοί στόχοι ανά πεδίο

Για την φετινή σχολική χρονιά, στοχεύουμε στα εξής:

1. Ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων:
 - 1.1. Ανάγνωση και γραφή και κατανόηση κειμένου στη μητρική γλώσσα
 - 1.2. Βασική ικανότητα επικοινωνία στα Αγγλικά
 - 1.3. Βασικές μαθηματικές ικανότητες: Λύση πραγματικών προβλημάτων και διαχείριση προβλημάτων.
 - 1.4. Ανάπτυξη βασικής πολιτιστικής και ιστορικής συνείδησης
 - 1.5. Ανάπτυξη κατασκευαστικής ικανότητας σε συνδυασμό με απόκτηση βασικών εργαλείων εξήγησης του κόσμου (φυσικά, τέχνη και ρομποτική-εκπαίδευση STEAM -Science, Technology, Engineering, Art & Maths)
 - 1.6. Ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων
 - 1.7. Δημιουργία ταυτότητας καλού και ενεργού πολίτη και ψηφιακού πολίτη (Ψηφιακή Πολιτότητα)
 - 1.8. Ανάπτυξη συνεργατικών ικανοτήτων
2. Ανάπτυξη ειδικών ικανοτήτων:
 - 2.1. Ρομποτική
 - 2.2. Θεατρικότητα
 - 2.3. Δημιουργική γραφή
 - 2.4. Εικαστικές ικανότητες
 - 2.5. Coding
3. Υιοθέτηση ήπιας και παραγωγικής συμπεριφοράς
4. Χτίσιμο εργασιακής ηθικής

Πώς θέλουμε να αναπτυχθούμε

1 Το βάρος στα βασικά

Τα βασικά -οι βασικές ικανότητες- ορίζονται εδώ ως ένας συνδυασμός γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων κατάλληλων για το ευρύτερο συγκείμενο. Οι βασικές ικανότητες είναι εκείνες τις οποίες χρειάζονται όλοι για την προσωπική τους ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την ενεργό ιδιότητα του πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση.

Το Πλαίσιο Αναφοράς¹ ικανοτήτων της Ε.Ε. ορίζει οκτώ βασικές ικανότητες:

1) Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα.

1 [Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς](#)

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

- 2) Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες.
- 3) Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία.
- 4) Ψηφιακή ικανότητα.
- 5) Μεταγνωστικές ικανότητες (Learning to learn).
- 6) Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη.
- 7) Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα και
- 8) Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση.

Οι ικανότητες θεωρούνται εξίσου σημαντικές, επειδή κάθε μία εξ αυτών μπορεί να συντελέσει σε μια επιτυχημένη ζωή εντός της κοινωνίας της γνώσης. Πολλές από τις ικανότητες αυτές αλληλεπικαλύπτονται και αλληλοσυνδέονται: πτυχές που είναι ουσιαστικές για έναν τομέα υποστηρίζουν ικανότητες σε άλλο τομέα. Η ικανότητα στις θεμελιώδεις βασικές δεξιότητες της γλώσσας, της γραφής και της ανάγνωσης, της αριθμητικής και των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελεί βασικό θεμέλιο για τη μάθηση, ενώ η μεθοδολογία της μάθησης στηρίζει όλες τις μαθησιακές δραστηριότητες.

Υπάρχουν πολλά θέματα που διατρέχουν ολόκληρο το Πλαίσιο Αναφοράς: η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η επίλυση προβλημάτων, η αξιολόγηση του κινδύνου, η λήψη αποφάσεων και η εποικοδομητική διαχείριση των συναισθημάτων διαδραματίζουν ρόλο και στις οκτώ βασικές ικανότητες.

2 Εκπαιδευτική ρομποτική² και εκπαίδευση STEM

Η ρομποτική είναι μία διασκεδαστική και ενδιαφέρουσα δραστηριότητα που δίνει τη δυνατότητα στο μαθητή να εμπλακεί με τη δράση, αφετέρου μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης για τη διδασκαλία διαφόρων εννοιών, κυρίως, από τις Φυσικές Επιστήμες και άλλα γνωστικά αντικείμενα.

- Φυσική (μελέτη της κίνησης, μελέτη της επίδρασης της τριβής, μελέτη της σχέσης των δυνάμεων, μεταφορά ενέργειας κ.α)
- Μαθηματικά και Γεωμετρία (αναλογίες, μέτρηση αποστάσεων, κατανόηση βασικών γεωμετρικών ιδιοτήτων όπως η περίμετρος κ.α)
- Μηχανική (κατασκευή, έλεγχος και αξιολόγηση μηχανικών λύσεων κ.α)
- Τεχνολογία (τεχνολογικός αλφαριθμητισμός κ.α)

2 <http://edurobotics.weebly.com>

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

- Ιστορία (π.χ. με την κατασκευή ενός ρομπότ καταπέλτη - του Αρχιμήδη - τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ανάπτυξη της τεχνολογίας εκείνης της εποχής καθώς και το έργο και την προσωπικότητα του Αρχιμήδη κ.α)

Ο συνδυασμός εννοιών από διαφορετικές, γνωστικές περιοχές (τεχνολογία, τέχνη, περιβάλλον, κοινωνία, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες) με διαθεματικά project (συνθετικές εργασίες) κ.λπ.

Η εκπαιδευτική Ρομποτική έχει θετικές επιπτώσεις εκτός από το γνωστικό τομέα και στο συναισθηματικό (αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση) και κοινωνικό (κοινωνικοποίηση, απομυθοποίηση).

Επιπλέον, με τη βοήθεια της ρομποτικής στη διδασκαλία του ο εκπαιδευτικός μπορεί να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη και άλλων κρίσιμων δεξιοτήτων του 21ου αιώνα:

- Ομαδική εργασία
- Επίλυση προβλημάτων (ανάλυση, σχεδίαση, υλοποίηση, δοκιμή και πειραματισμός, αξιολόγηση)
- Καινοτομία
- Διαχείριση έργου (διαχείριση χρόνου, κατανομή έργου και πόρων κ.α)
- Προγραμματισμός
- Δεξιότητες επικοινωνίας
- Πολύτιμες νοητικές δεξιότητες (αναλυτική και συνθετική σκέψη, δημιουργικότητα, κριτική σκέψη κ.α) κ.λπ.

Το όραμα της ρομποτικής είναι όλοι οι μαθητές να αναπτύξουν αυτές τις δεξιότητες, οι οποίες στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης αποτελούν επιτακτική ανάγκη για την προετοιμασία πολιτών του κόσμου που θα μπορούν να συνεισφέρουν θετικά σε παγκόσμια κλίμακα.

Η εκπαιδευτική ρομποτική συνδυάζει τη μάθηση με το παιχνίδι και έτσι μετατρέπει την εκπαίδευση σε μία διασκεδαστική δραστηριότητα - είναι γνωστό άλλωστε πως η μάθηση επιτυγχάνεται ευκολότερα, ταχύτερα και ουσιαστικότερα όταν συνδυάζεται με το παιχνίδι. Η πτυχή του παιχνιδιού που εμπεριέχουν τα προγραμματιζόμενα ρομπότ αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα θετικού κινήτρου και παρώθησης, κυρίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

- Ευνοεί την ανάπτυξη ερευνητικού ενδιαφέροντος. Η εκπαιδευτική ρομποτική δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να δράσουν ως επιστήμονες - εφευρέτες και να ανακαλύψουν δικές τους καινοτόμες ιδέες και λύσεις.
- Εμπλέκει ενεργά τους μαθητές στη μάθησή τους με την επίλυση αυθεντικών προβλημάτων.
- Υποστηρίζει τη διερευνητική μάθηση και ενισχύει τη διερευνητική στάση των μαθητών.
- Δίνει κίνητρα στους μαθητές να μελετήσουν την επιστήμη και την τεχνολογία.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

- Η ρομποτική, εμπλέκει τους μαθητές σε καταστάσεις που απαιτούν από αυτούς να εφαρμόσουν τα μαθηματικά και την επιστήμη και όχι απλά να τα μελετήσουν. Διότι η κατανόηση είναι κάτι περισσότερο από μάθηση, είναι μάθηση και γνώση πώς να εφαρμόσεις αυτό που γνωρίζεις στο πλαίσιο αυτό.
- Η Εκπαιδευτική ρομποτική παρέχει στους μαθητές ευκαιρίες επίλυσης προβλημάτων με προσωπικό νόημα για τους ίδιους μέσω χειρισμού και κατασκευής πραγματικών ή ιδεατών αντικειμένων. Η γνώση που προκύπτει από προβληματικές καταστάσεις δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αναπτύξουν μία ισχυρή εννοιολογική βάση για την ανακατασκευή των γνώσεών τους σε μεταγενέστερο χρόνο.
- Επιτρέπει την ελεύθερη έκφραση και την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και φαντασίας.
- Μέσα από την κατασκευή θέτει πραγματικά προβλήματα και παρέχει άμεση ανατροφοδότηση.
- Επιτρέπει την πρόσκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που συνδέονται με πολλά γνωστικά αντικείμενα (και συνεπώς την προώθηση της διεπιστημονικής και διαθεματικής προσέγγισης).
- Δίνει τη δυνατότητα για πιθανή διαισθητική συνειδητοποίηση σύνθετων φαινομένων, όπως η σχέση ανάμεσα στην ταχύτητα, το χρόνο και τη μετακίνηση.
- Μπορεί ακόμα να αξιοποιηθεί σαν «σκαλωσιά» για την κατάκτηση συνθετότερων εννοιών όπως των δυναμικών συστημάτων της Βιολογίας κλπ.
- Στα πλαίσια διαθεματικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, μέσω αυτής, είναι δυνατόν να αναπτυχθούν κίνητρα για μάθηση και σε άλλα μαθήματα (Μαθηματικά, Φυσική κ.λπ).
- Στηρίζεται στη συνεργασία και στην αλληλεπίδραση ατόμων κι ομάδων και στην προώθηση της σκέψης μέσω γνωστικών και κοινωνικογνωστικών συγκρούσεων.
- Καλλιεργείται η επικοινωνία και η λεκτική έκφραση ιδεών μέσα από τη λειτουργία της ομάδας όταν οι μαθητές αναγκάζονται να εξηγήσουν ιδέες και σκέψεις τους.
- Υποστηρίζει τη βιωματική μάθηση.

Ως παιδαγωγική προσέγγιση εγγράφεται στο πλαίσιο του κλασικού εποικοδομητισμού (constructivism) (Piaget, 1972) και ειδικότερα του κατασκευαστικού εποικοδομητισμού (constructionism) (Papert, 1993). Η εποικοδομητική (constructivist) αντίληψη για το φαινόμενο της μάθησης υποστηρίζει ότι το μαθησιακό περιβάλλον θα πρέπει να παρέχει αυθεντικές δραστηριότητες ενταγμένες σε διαδικασίες επίλυσης ανοιχτών προβλημάτων από τον πραγματικό κόσμο, να ενθαρρύνει την έκφραση και την προσωπική εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία και να υποστηρίζει την κοινωνική αλληλεπίδραση. Επιπλέον ο "κατασκευαστικός" εποικοδομητισμός (constructionism) υποστηρίζει ότι οι μαθητευόμενοι οικοδομούν πιο αποτελεσματικά τη γνώση όταν εμπλέκονται ενεργά στη σχεδίαση και κατασκευή (χειρωνακτική και ψηφιακή)

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

πραγματικών αντικειμένων που έχουν νόημα για τους ίδιους είτε αυτά είναι κάστρα από άμμο, είτε κατασκευές LEGO και προγράμματα υπολογιστών (Papert, 1991).

Η μάθηση διαδικασιών ανάλυσης, σχεδιασμού δράσεων και στη συνέχεια η υλοποίησή τους (μέσω μιας μηχανής) συνιστά μια νοητική δεξιότητα υψηλού επιπέδου - που εντάσσεται στη μεγάλη κατηγορία έργων που οι ψυχολόγοι ονομάζουν επίλυση προβλημάτων.

Ο προγραμματισμός ρομποτικών κατασκευών δημιουργεί ένα εντελώς νέο περιβάλλον εργασίας για τους μαθητές με τα εξής χαρακτηριστικά:

(α) Είναι έντονα παρακινητικό, και συνεπώς παράγοντας υψίστης σημασίας για τη διδακτική

(β) Ο προγραμματισμός της συμπεριφοράς των ρομπότ προκύπτει από μεταφορά υπάρχοντων και ήδη γνωστών συμπεριφορών από τους ζώντες οργανισμούς

(γ) Ευνοεί τη στρατηγική δοκιμής – πλάνης, που είναι στρατηγική οικεία στους μαθητές του δημοτικού

(δ) Αναδεικνύει παραδεκτές προσεγγίσεις και λύσεις και όχι μία και μοναδική σωστή λύση αφού μία συμπεριφορά μπορεί να αποδοθεί με πολλούς τρόπους

(ε) Υποστηρίζει μεταγνωστικές διεργασίες μάθησης, δεδομένου ότι η προγραμματιστική δραστηριότητα οδηγεί στη συγκρότηση, την ανάλυση και την εξωτερίκευση νοητικών διεργασιών. Αυτή η προσπάθεια έχει μεταγνωστικό χαρακτήρα αφού μας αναγκάζει να σκεφτόμαστε πάνω στον τρόπο που σκεφτόμαστε και ενεργούμε.

3 Αυτοοργανούμενα Περιβάλλοντα μάθησης (SOLE's)

Τα αυτοοργανούμενα περιβάλλοντα μάθησης (Self-Organised Learning Environments, SOLE's) είναι μία προσέγγιση της ενεργής διαδικασίας της μάθησης που ταιριάζει στον 21ο αιώνα. Συνδυάζει μία μικρή ομάδα μαθητών (τέσσερα, συνήθως, παιδιά), έναν υπολογιστή με σύνδεση στο διαδίκτυο, τον απαραίτητο χρόνο -και την αναγκαία αυτονομία- για έρευνα και παραγωγή γνώσης και μία σημαντική και ενδιαφέρουσα ερώτηση που θα θέσει την διαδικασία σε κίνηση.

Τα SOLE's προτάθηκαν από τον καθηγητή του πανεπιστημίου του Newcastle Sugata Mitra και η εφαρμογή τους σε Ινδία και Ηνωμένο Βασίλειο οδήγησαν στην δημιουργία του The School in the Cloud (<http://theschoolinthecloud.org>).

Στο Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών δημιουργήσαμε 10 σταθμούς SOLE για τις μεγάλες τάξεις (Ε' και ΣΤ') και τους χρησιμοποιούμε επικουρικά στα μαθήματα θετικών και κοινωνικών επιστημών (γεωγραφία, φυσική, ιστορία και κοινωνική αγωγή).

Ξεκινήσαμε από απλά ερωτήματα και, μετά μια περίοδο αξιολόγησης με την διαδικασία της διαδικτυακής έρευνας, το 2018-2019 θα προχωρήσουμε σε πιο σύνθετα προβλήματα

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

με στόχο να γίνουν ικανά τα παιδιά να οικοδομούν γνώση μέσα από τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς 2018-2019 (αλλά όχι και του προγράμματος, το οποίο θα συνεχισθεί τα επόμενα χρόνια) τα παιδιά θα είναι, ελπίζουμε σε θέση:

- 1) Να ερευνούν το διαδίκτυο χρησιμοποιώντας τους σωστούς όρους για να πάρουν απάντηση στα ερωτήματά τους.
- 2) Να αξιολογούν την πληροφορία με βάση την πηγή
- 3) Να συνεργάζονται σε ομάδες αυτορρυθμίζοντας συμπεριφορές και επιλύοντας διενέξεις.
- 4) Να συγκροτούν την πληροφορία σε γνώση και τέλος,
- 5) Να παρουσιάζουν την νέα γνώση με συνεκτικό τρόπο και να την μοιράζονται.

4 Ηλεκτρονική-Ανοικτή διακυβέρνηση και ΕΛΛΑΚ

Η σημασία της Ανοικτής Διακυβέρνησης³

Η Ανοικτή Διακυβέρνηση ως δημόσια πολιτική εδράζεται στην ενσωμάτωση των αρχών της διαφάνειας, της πρόσβασης στην πληροφορία και της ουσιαστικής συμμετοχής του πολίτη στις διαδικασίες της κρατικής λειτουργίας.

Η στρατηγική ενασχόλησης με τις πολιτικές της Ανοικτότητας και της συμμετοχής των πολιτών, αφορά μία διαρκή διαδικασία δημιουργίας και λειτουργίας υποδομών, καθώς και βελτίωσης του κανονιστικού πλαισίου στον Δημόσιο Τομέα και τους κρατικούς θεσμούς. Οι διαστάσεις των πολιτικών Ανοικτότητας και οι δυνατότητες εφαρμογής τους αφορούν ταυτόχρονα τη Δημόσια Διοίκηση, τη Δικαιοσύνη, τη λειτουργία των κρατικών υπηρεσιών και των θεσμών, ενώ άπτονται ευθέως της λειτουργίας του πολιτικού συστήματος.

Η Ανοικτή Διακυβέρνηση με τις εφαρμογές της, αφορά τη συνολική δραστηριότητα και λειτουργία και των τριών κρατικών εξουσιών (νομοθετική, εκτελεστική, δικαστική), προσδίδοντας νέες δυνατότητες στην εμπέδωση των συνταγματικών αρχών και δικαιωμάτων του κράτους δικαίου.

Στη Διακήρυξη της Διεθνούς Πρωτοβουλίας για την Ανοικτή Διακυβέρνηση αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η Ανοικτότητα ως δημόσια πολιτική συνίσταται:

- στη μεγαλύτερη και καλύτερη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και στη δημόσια ζωή

3 indepanalysis.gr

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

- στην ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς
- στην αποτελεσματικότητα και τη λογοδοσία του κράτους, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες
- στη συνολική αναβάθμιση του επιπέδου ζωής και την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης

Εδώ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Ανοικτή Διακυβέρνηση, πέραν του ότι συνιστά μορφή και μέθοδο καλής διακυβέρνησης ως προς τη λειτουργία του δημοσίου και της δημόσιας διοίκησης, αφορά πλήρως και τη λειτουργία των βασικών θεσμών της Δημοκρατίας, δηλαδή τη Βουλή, την Κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα.

Η διαφάνεια και η ανοικτότητα στη λειτουργία των θεσμών αυτών βρίσκεται σε αλληλεπίδραση με το επίπεδο δημοκρατίας που έχει μια χώρα, διαμορφώνοντας το πλαίσιο ουσιαστικής συμμετοχής των πολιτών στην άσκηση και τον έλεγχο της εξουσίας και διακυβέρνησης. Πολύ απλά, η Ανοικτή Διακυβέρνηση αποτελεί εργαλείο και εγγύηση για την πληρέστερη εφαρμογή της λαϊκής κυριαρχίας και της δημοκρατικής αρχής του πολιτεύματος, ενώ παράλληλα εγγυάται τον σεβασμό και την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση⁴

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-Government) ορίζεται η αξιοποίηση των ΤΠΕ στις δημόσιες υπηρεσίες (κεντρικές και περιφερειακές, κεντρικής διοίκησης ή αυτοδιοίκησης), σε συνδυασμό με τις οργανωτικές αλλαγές και τις νέες δεξιότητες του προσωπικού. Σκοπός είναι να βελτιωθεί η παροχή των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και να ενισχυθούν οι δημοκρατικές διαδικασίες και η υποστήριξη των πολιτικών που ασκεί ο δημόσιος τομέας προς όφελος των πολιτών. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει εκπονήσει μάλιστα σχετικό Σχέδιο Δράσης (European e-Government Action Plan, 2011-2015).

Σύμφωνα με τη σύγχρονη αντίληψη για το ρόλο του κράτους, ως βασικού παρόχου και χρήστη ΤΠΕ, η Πολιτεία οφείλει να ηγηθεί της προσπάθειας για διασφάλιση και μεγιστοποίηση των δυνητικών ωφελειών από την υιοθέτηση και χρήση ΤΠΕ σε όλους τους πολίτες, όπως επίσης στην οικονομία και την κοινωνία. Καταλυτικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ για το μετασχηματισμό και τη βελτίωση των υπηρεσιών του Δημοσίου προς τους πολίτες και τις

4 <https://opengov.minedu.gov.gr>

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

επιχειρήσεις, την αύξηση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας του ίδιου του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα, την πάταξη της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς.

Η εξοικείωση των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις ΤΠΕ μπορεί να γίνει μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών στους τομείς της δημόσιας διοίκησης, της υγείας και της εκπαίδευσης, τριών πυλώνων ανάπτυξης που μπορούν πράγματι να κάνουν τη διαφορά στη ζωή του πολίτη. Άλλωστε, ο πολίτης δεν «αγοράζει» τεχνολογίες, αλλά υπηρεσίες, αφού αυτές αντιλαμβάνεται καλύτερα, επειδή βελτιώνουν την καθημερινότητά του.

Το 2011 ψηφίστηκε στην Ελλάδα ο Ν. 3979 /2011 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στον οποίο προβλέπονται, μεταξύ άλλων, η τήρηση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου από όλους τους φορείς του Δημοσίου, η νομική και αποδεικτική ισχύ των ηλεκτρονικών εγγράφων, ενώ θεσμοθετείται η ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, φυσικών και νομικών προσώπων, αλλά και μεταξύ φορέων του Δημοσίου, και συστήνονται το Δίκτυο Δημοσίου Τομέα και η Ενιαία Αρχή Πληρωμής των Τηλεπικοινωνιακών Τελών του Δημοσίου.

Η Ελλάδα έχει μια διαμορφωμένη Εθνική Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, η οποία βασίζεται στις αρχές της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας, της εξωστρέφειας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Οι κύριοι στόχοι της εθνικής στρατηγικής της Ελλάδας -που είναι και στόχοι του σχολείου μας- συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Παροχή του μέγιστου δυνατού αριθμού ψηφιακών υπηρεσιών προς τον πολίτη και την επιχείρηση, ειδικότερα «4ου ή 5ου επιπέδου», δηλαδή υπηρεσιών που ολοκληρώνονται διαδικτυακά, χωρίς φυσική παρουσία του πολίτη στη Δημόσια Διοίκηση.
- Δημιουργία περιβάλλοντος πλήρους ψηφιακής συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των υπηρεσιών και των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης.
- Χρήση σύγχρονων υποδομών και διασφάλιση ποιοτικών και ασφαλών συνθηκών ψηφιακής ανάπτυξης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα.
- Χρήση ανοιχτών τεχνολογιών -ελεύθερου λογισμικού

5 Ψηφιακή Πολιτότητα

Ένα πρόγραμμα για την αγωγή του πολίτη στην ψηφιακή εποχή

Τι είναι η ψηφιακή πολιτότητα;

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Η ψηφιακή πολιτότητα, ή αγωγή του ψηφιακού πολίτη, είναι ένα σύγχρονο πεδίο γνώσης το οποίο δημιουργεί σύγχυση σε όσους είναι άσχετοι με το αντικείμενο. Συνήθως, όταν μιλάμε για ψηφιακή πολιτότητα, αναφερόμαστε είτε στο cyber bullying είτε στην ασφάλεια του διαδικτύου.

Παρόλα αυτά, η ψηφιακή πολιτότητα είναι κάτι περισσότερο από αυτά τα δύο θέματα. Περιλαμβάνει μία μεγάλη γκάμα συμπεριφορών και ικανοτήτων που είναι απαραίτητες στο σημερινό ψηφιακό περιβάλλον. Στο εξαιρετικό του βιβλίο "Digital Citizenship in Schools", ο Mike Ribble ορίζει την ψηφιακή πολιτότητα ως "τις νόρμες που προϋποθέτουν την απόκτηση υπεύθυνης συμπεριφοράς σε σχέση με την χρήση της τεχνολογίας".

Η ομπρέλα της ψηφιακής πολιτότητας καλύπτει μία μεγάλη γκάμα ψηφιακών εγγραμματισμών, άλλων περισσότερο γνωστών και άλλων λιγότερο -οπωσδήποτε όμως όλων απαραίτητων για την επιτυχία στην ψηφιακή εποχή.

Θα έλεγε κανείς, πως ο όρος "ψηφιακή" περιττεύει μία και οι τρόποι συμπεριφοράς είναι ίδιοι στην πραγματική ή την ψηφιακή ζωή. Είναι όμως γεγονός πως ο ψηφιακός κόσμος διαθέτει μερικές πολυπλοκότητες άγνωστες στον φυσικό κόσμο. Η δυνατότητα ανώνυμων αναρτήσεων σε διάφορες κοινωνικές πλατφόρμες επιτρέπει σε μαθητές και μεγαλύτερους ανθρώπους να εκφράζουν γνώμες και απόψεις που ποτέ δεν θα εκστόμιζαν πρόσωπο με πρόσωπο. Η ανωνυμία επιτρέπει απερίσκεπτες ενέργειες όπως το ποστάρισμα φωτογραφιών και βίντεο που σε κανονικές συνθήκες κανείς δεν θα ήθελε να μοιραστεί. Όμως η μονιμότητα του περιεχομένου που αναρτάται στο internet σημαίνει πως παιδικά λάθη που κάποτε έμεναν στο σχολείο, τώρα ακολουθούν τον άνθρωπο για πάντα. Η κουλτούρα του υπερβολικού διαμοιρασμού πληροφοριών μέσα από τις κοινωνικές πλατφόρμες υπογραμμίζει την ανάγκη της διδασκαλίας των ορίων στα παιδιά.

Μέσα από τις κινητές συσκευές οι νέοι άνθρωποι είναι διαρκώς δικτυωμένοι. Αυτό, κάνει την ψηφιακή πολιτότητα ένα μάθημα απαραίτητο ακόμη και στο δημοτικό σχολείο.

Τα συστατικά της ψηφιακής πολιτότητας

Εννέα ή οκτώ πεδία γύρω από τα οποία στρέφεται η εκπαίδευση του ψηφιακού πολίτη.

Κατά μία καταλογογράφηση (Mike Ribble) τα πεδία είναι:

- Η ψηφιακή πρόσβαση.
- Το ψηφιακό εμπόριο
- Η ψηφιακή επικοινωνία
- Οι ψηφιακές ικανότητες

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

- Η ψηφιακή ετικέτα οι τρόποι καλής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο
- Ο ψηφιακός νόμος
- Τα ψηφιακά δικαιώματα και οι ψηφιακές υποχρεώσεις
- Η ψηφιακή υγεία
- Η Ψηφιακή ασφάλεια

Ενώ κατά άλλη (Susan Bearden) είναι τα εξής:

- Ασφάλεια στο internet
- Ιδιωτικότητα και ασφάλεια
- Ψηφιακές σχέσεις και επικοινωνία
- Cyberbullying
- Ψηφιακό αποτύπωμα και ψηφιακή φήμη
- Αυτοεικόνα και ταυτότητα
- Ψηφιακός Εγγραμματισμός
- Πνευματικά δικαιώματα, αναφορές και παραπομπές

Θα ακολουθήσουμε την δεύτερη.

1 Ασφάλεια στο internet

Η ασφάλεια στο internet είναι ένα κύριο συστατικό της ψηφιακής πολιτότητας. Συχνά όμως αντιμετωπίζεται μέσα από μία πολύ στενή λογική - την λογική της προστασίας των παιδιών στο internet.

Και βέβαια τα παιδιά πρέπει να μάθουν πώς να περιηγούνται τον ψηφιακό κόσμο στον οποίο κάποιος μπορεί να υποκρίνεται ότι είναι κάποιος άλλος με ασφάλεια. Ο διαμοιρασμός υπερβολικά πολλών πληροφοριών, το ποστάρισμα με geotagged αναρτήσεις, αφήνουν τα παιδιά έρμαια στις διαθέσεις κακόβουλων χρηστών ακόμη και κλεφτών ταυτότητας.

Άρα, τα παιδιά πρέπει να μάθουν τι πληροφορίες μπορούν να μοιράζονται στο internet - ακόμη όμως και πώς να χειρίζονται καταστάσεις που τα κάνουν να αισθάνονται άβολα. Ακατάλληλο υλικό, ψηφιακός εκφοβισμός και ανεπιθύμητες προσεγγίσεις από ξένους στα κοινωνικά δίκτυα είναι τέτοιου είδους καταστάσεις.

Είναι γεγονός ότι οι κίνδυνοι υπάρχουν όμως τα παιδιά πρέπει να μπορούν να τους εκτιμήσουν και να τους αντιπαραβάλουν προς τα θετικά στοιχεία του διαδικτύου. Και

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

είναι σημαντικό αυτό να γίνεται πολύ νωρίς γιατί τα παιδιά στις μέρες μας πλοηγούνται στο διαδίκτυο σε όλο και μικρότερες ηλικίες.

Συμπερασματικά το διαδίκτυο προσφέρει απίστευτες ευκαιρίες περιέχει όμως και κινδύνους και μία ισορροπημένη αγωγή του ψηφιακού πολίτη διδάσκει τους μαθητές και τα δύο.

2 Ιδιωτικότητα και ασφάλεια

Η κλοπή της ταυτότητας -η κλοπή προσωπικών δεδομένων- είναι ένα ολοένα αυξανόμενο πρόβλημα. Σε έναν κόσμο ακόμη και οι μεγάλες εταιρείες αντιμετωπίζουν πρόβλημα κλοπής δεδομένων σε τακτική βάση, μία στέρεη κατανόηση της ιδιωτικότητας και της ασφάλειας online είναι μία σημαντική δεξιότητα που ο καθένας πρέπει να κατέχει.

Επιπλέον των κινδύνων που συνιστούν το κακόβουλο λογισμικό και οι ιοί που μεταδίδονται στους υπολογιστές μας μέσα από spam e-mails και κακόβουλες ιστοσελίδες, αναπτύσσουμε συνήθως ψηφιακές συνήθειες που μας εκθέτουν σε κινδύνους.

Κακή χρήση των κωδικών ασφαλείας, πολύ απλά passwords που χρησιμοποιούνται σε πολλά sites, καθώς και ο διαμοιρασμός τους σε φίλους είναι ένα βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν μικροί και μεγάλοι.

Ακόμη όμως και το απλό γεγονός της περιήγησης στο διαδίκτυο μπορεί να περιέχει κινδύνους προσβολής της ιδιωτικότητας. Οι στοχευμένες διαφημίσεις που βασίζονται στο ιστορικό περιήγησης, στις αγορές που κάποιος κάνει ψαρεύουν στοιχεία από το πρόγραμμα περιήγησης τόσο στον υπολογιστή όσο και τις κινητές συσκευές. Οι περισσότεροι δεν κατανοούν ότι κοινωνικές πλατφόρμες σαν το facebook, δεν παρέχονται δωρεάν. Είναι ουσιαστικά μηχανές συλλογής προσωπικών δεδομένων τα οποία φτιάχνουν τεράστιες βάσεις που χρησιμοποιούνται με εμπορικούς σκοπούς. Οι πληροφορίες που παρέχουμε σε αυτά τα κοινωνικά δίκτυα σχετικά με το τι μας αρέσει και τι όχι, ταΐζουν τις βάσεις δεδομένων και επιστρέφουν σε μας σαν διαφημίσεις.

Οι μαθητές πρέπει να διδαχθούν από νωρίς πως η ρύθμιση της ιδιωτικότητας στα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να τους προστατεύσει από τη στοχευμένη διαφήμιση και άλλες προσβολές της ιδιωτικότητας.

3 Σχέσεις και επικοινωνία

Δύο από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στις online σχέσεις είναι ότι -πρώτον- αυτό που γράφουμε μπορεί εύκολα να παρεξηγηθεί επειδή απουσιάζει η γλώσσα του σώματος και -δεύτερον- ότι πολύ συχνά λόγω της ανωνυμίας μπορούμε να πούμε τι να γράψουμε πράγματα δεν θα λέγαμε πρόσωπο με πρόσωπο.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Το να μάθουμε να επικοινωνούμε με τους άλλους με σεβασμό και καλούς τρόπους είναι μία ικανότητα της οποίας η σημασία συχνά παραβλέπεται, αν και είναι εξαιρετικά ουσιαστική. Δυστυχώς είναι μία ικανότητα η οποία λείπει όχι μόνο στα παιδιά αλλά και σε πολλούς ενήλικες. Είτε πρόκειται για τη σύνθεση ενός e-mail, είτε για μία απάντηση σε μία δημοσίευση σε κάποιο δημόσιο χώρο στο internet, είτε για την αποκλιμάκωση ένωση ιντερνετικού δράματος σε κάποια δημόσια συζήτηση η διαχείριση των σχέσεων και η επικοινωνιακή ικανότητα είναι πρωταρχικής σημασίας. Είναι επίσης σημαντικό να μάθουν οι μαθητές πώς να θέτουν όρια στην διαδικτυακή ζωή τους. Αυτά τα όρια μπορούν να σχετίζονται είτε με τον χρόνο που κάποιος περνά offline είτε με την κατανόηση και την εφαρμογή των βασικών καλών τρόπων συμπεριφοράς στο διαδίκτυο είτε ακόμη με την διαχείριση της πίεσης για άμεση απάντηση σε μηνύματα και δημοσιεύσεις.

Αν και ο διαδικτυακός κόσμος παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες στη διαχείριση των σχέσεων δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι είναι ένα απίστευτα ισχυρό εργαλείο διασύνδεσης. Διαδικτυακές πλατφόρμες διευκολύνουν τους μαθητές να συνεργάζονται σε projects δουλεύοντας -είτε με τους συμμαθητές τους, είτε με μαθητές από όλο τον κόσμο. Βίντεο συνομιλίες που προσφέρουν πλατφόρμες όπως το Skype το Google Hangouts διευκολύνουν την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία χωρίς κανένα κόστος. Πλατφόρμες συνεργατικής μάθησης όπως το Edmodo, το Twitter και άλλες δημιουργούν ευκαιρίες για σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία και συνεργασία. Τα hashtags (#) του Twitter επιτρέπουν την δημοσίευση εργασιών, τον διαμοιρασμό τους και την λήψη feedback από ομότιμους χρήστες σε όλο τον κόσμο. Εναπόκειται στους δασκάλους να διδάξουν στους μαθητές τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να χειριστούν αυτές τις πλατφόρμες σε ένα αυξανόμενο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

4 Διαδικτυακός εκφοβισμός (Cyberbullying)

Σε ένα περιβάλλον στο οποίο το διαδίκτυο αποκτά ολοένα αυξανόμενη σημασία ο διαδικτυακός εκφοβισμός αποδεικνύεται μέρα με τη μέρα όλο και πιο συχνός και κυρίως όλο και πιο επιζήμιος. Οι αντιπαραθέσεις στη σχολική αυλή συχνά ωχριούν μπροστά στο μέγεθος και την οξύτητα με την οποία εκφοβίζονται τα παιδιά στις μέρες μας μέσα από το διαδίκτυο.Ζ

Ένας κυκεώνας προσφοράς μέσω κοινωνικής δικτύωσης διευκολύνουν τα παιδιά στην - όχι πάντα αθώα- διασύνδεσή τους. Αν και συνήθως η ελάχιστη ηλικία για την εγγραφή στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης είναι τα 13 χρόνια, πολύ συχνά μαθητές μικρότερης ηλικίας συμμετέχουν σε αυτά, με η χωρίς την γνώση των γονέων τους.

Το να διδάξουμε στα παιδιά τρόπος διαχείρισης κρίσεων τόσο online όσο και offline μπορεί να βοηθήσει στην μείωση των φαινομένων διαδικτυακού εκφοβισμού. Η διδασκαλία αυτή οφείλει να έχει δύο μέρη: πρώτον πώς αντιδρά κανείς όταν πέφτει

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

θύμα εκφοβισμού και δεύτερον πώς αντιδρά εάν κάποιος ομότιμος πέσει θύμα εκφοβισμού. Οι μαθητές πρέπει να διδαχθούν τρόπους αποκλιμάκωσης της διαδικτυακής βίας και τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμπαρασταθούν στα θύματα εκφοβισμού. Πρέπει να διδαχθούν επίσης τρόπους αναγνώρισης δυνητικά επικίνδυνων καταστάσεων και αποφυγής της εμπλοκής τους σε αυτές.

Είναι εξάλλου πρωταρχικής σημασίας η εμπλοκή των γονέων στις περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού σε όποια πλευρά του εκφοβισμού και αν βρίσκεται το παιδί τους. Πρέπει και αυτοί να μπορούν να αναγνωρίσουν δυνητικά επικίνδυνες καταστάσεις, καταστάσεις στις οποίες μπορεί να εμπλακεί ακόμη και η αστυνομία (όπως για παράδειγμα οι απειλές) και να βοηθούν τα παιδιά τους να ξεπεράσουν στις καταστάσεις αυτές κατά το δυνατόν ανώδυνα.

5 Ψηφιακό αποτύπωμα και η φήμη μας στο διαδίκτυο

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της ψηφιακής εποχής είναι η σχεδόν άπειρη δυνατότητα αποθήκευσης δεδομένων. Ό,τι λέμε, γράφουμε, ή αναρτούμε στο διαδίκτυο, κάθε σχόλιο ή πλάκα αποθηκεύεται και είναι βέβαιο ότι θα μείνει για πάντα εκεί. Και αφού είναι εκεί, αν κάποιος θέλει, μπορεί να το βρει. Αυτή, γενικά, είναι η ιδέα του ψηφιακού αποτυπώματος. Τι βρίσκουμε όταν αναζητούμε σε μια μηχανή αναζήτησης το όνομά μας;

Η φήμη του καθενός μας στο διαδίκτυο εξαρτάται από μία απλή έρευνα στο google. Οι δυνατότητες είναι άπειρες: η εικόνα που θα δημιουργήσει κάποιος που ψάχνει το όνομά μας θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα αναζήτησης. Και αυτή η εικόνα μπορεί να είναι θετική, αρνητική, ή αδιάφορη. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, blogs, περιοχές συζητήσεων, διαδικτυακές ομάδες στις οποίες συμμετέχουμε θα προσφέρουν τα απαραίτητα στοιχεία στην μηχανή αναζήτησης που ψάχνει και καταλογογραφεί και το παραμικρό.

Οι μαθητές μας πρέπει να μάθουν να είναι πολύ προσεκτικοί στην παρουσία τους στο διαδίκτυο και πρέπει να κατανοήσουν πέρα από κάθε αμφιβολία τι σημασία του ψηφιακού αποτυπώματος, καθώς και τη μεγάλη σπουδαιότητα που η διαδικτυακή τους φήμη μπορεί να έχει, όχι μόνο σήμερα, αλλά και στο μέλλον.

Σημαντικό ρόλο σε αυτό παίζει και η οικογένεια η οποία -πολλές φορές είναι υπεύθυνη για τα πρώτα ίχνη ενός παιδιού στο διαδίκτυο, ακόμη και πριν τη γέννησή του. Έρευνες έχουν δείξει ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες ένα ποσοστό 30% των γονέων αναρτούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης υπερήχους των παιδιών τους (ανάλογες έρευνες δεν υπάρχουν στη χώρα μας). Αργότερα, σειρά έχουν φωτογραφίες γενεθλίων, έλεγχοι, ενδεικτικά, απολυτήρια από το σχολείο και ό,τι άλλο μπορεί να φανταστεί κανείς.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Δουλειά του σχολείου είναι να πληροφορήσει και να ασκήσει τους μαθητές στο δύσκολο έργο του ελέγχου της διαδικτυακής εικόνας και της ψηφιακής φήμης τους.

6 Αυτοεικόνα και ταυτότητα.

Το χτίσιμο της ταυτότητας είναι ένα σημαντικό μέρος της παιδικής ηλικίας και της εφηβείας. Στην εποχή μας, το διαδίκτυο αποτελεί ένα βήμα, το οποίο προσφέρεται στα παιδιά ώστε να ανακοινώνουν τα επιτεύγματά τους στην διάρκεια αυτής της έρευνας για την ταυτότητά τους και εν τέλει στο χτίσμό της. Το διαδίκτυο προσφέρει επίσης στα παιδιά πρότυπα. Άλλα θετικά και άλλα αρνητικά. Και ενώ αυτά μπορούν πάντα να επηρεαστούν από τα πρώτα, πιο συχνά επηρεάζονται από τα αρνητικά πρότυπα, τα οποία προωθούνται από την μαζική κουλτούρα που υπερισχύει στο διαδίκτυο. Αυτή η μαζική κουλτούρα είναι που διαφημίζει τρόπους συμπεριφοράς, ντυσίματος, και γενικότερα ζωής χρησιμοποιώντας κενά celebrities και εμπλέκοντας τα παιδιά σε αυτό που πολύ ελαφρά ονομάζεται lifestyle.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι η ελαφρότητα πάντοτε υπερίσχυε της απαιτητικής σοβαρότητας. Ακόμη και ιστορικά -πριν την έλευση του διαδικτύου- τα πρότυπα των νέων προέρχονταν από τον χώρο της μαζικής κουλτούρας: ηθοποιοί του κινηματογράφου, λαϊκοί τραγουδιστές, pop είδωλα αναδεικνύονταν από εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο και τηλεόραση σε επίζηλα πρότυπα.

Όλοι όσοι σπεύδουν σήμερα να κατηγορήσουμε τους νέους θα πρέπει να θυμηθούν τις αφίσες της Αλίκης Βουγιουκλάκη στα νεανικά δωμάτια της δεκαετίας του 60. Ο μηχανισμός δεν έχει αλλάξει. Το διαδίκτυο έχει απλά τον τρόπο να επιταχύνει οτιδήποτε κακό όπως και οτιδήποτε καλό.

Στην αγωγή του ψηφιακού πολίτη το πιο δύσκολο ίσως κομμάτι είναι η διαχείριση των τρόπων με τους οποίους οι μαθητές μας θα χρησιμοποιήσουν θετικά το διαδίκτυο στο δύσκολο έργο του κτισίματος της ταυτότητάς τους.

7 Ψηφιακός Εγγραμματισμός.

Τι σημαίνει να είναι κανείς εγγράμματος στην ψηφιακή εποχή; Σημαίνει την ικανότητα να περιπλανάται στις τεράστιες ποσότητες πληροφορίας που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο, να τις αναγνωρίζει, να χρησιμοποιεί αυτές που είναι πολύτιμες και να τις μοιράζεται με τους άλλους. Για να συμβεί αυτό προϋποτίθενται δυο άλλες ικανότητες: (1) Πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογεί το περιεχόμενο και την αξιοπιστία των διαδικτυακών πηγών και (2) Πρέπει να έχει την ικανότητα μία αποτελεσματικής δικτυακής αναζήτησης χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους όρους κάθε φορά. Το παλιό ανέκδοτο "είναι αλήθεια γιατί το είδα στην τηλεόραση" έχει αντικατασταθεί από το "είναι αλήθεια γιατί το διάβασα στο internet". Όμως το internet δεν είναι τηλεόραση. Είναι διαδραστικό και μας επιτρέπει έτσι, να ξεχωρίζουμε την αλήθεια από το ψέμα.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Βασικός όρος για να το πετύχουν αυτό τα παιδιά είναι η διδασκαλία των τρόπων με τους οποίους επιτυγχάνεται αυτός ο διαχωρισμός καθώς και της καλής συνήθειας της ενδεδειγμένης έρευνας με διασταύρωση των πηγών.

Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε ότι το ψηφιακό μας αποτύπωμα μπορεί να επηρεάσει την έρευνά μας. Η χρήση cookies από τις μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούμε, προσωποποιεί κάθε έρευνα περνώντας μπροστά τα αποτελέσματα από ιστοτόπους που χρησιμοποιούμε συχνά και αφήνοντας πιο πίσω αποτελέσματα από άλλα sites.

Ούτως ή άλλως, η κατανόηση του πώς λειτουργούν όλοι αυτοί οι μηχανισμοί είναι μία ικανότητα απαραίτητη για τον 21ο αιώνα.

8 Πνευματικά δικαιώματα, αναφορές και παραπομπές

Στο διαδίκτυο η λογοκλοπή είναι εύκολη. Αρκεί ένα copy-paste. Αυτό που είναι δύσκολο είναι η θέληση να αντισταθεί κανείς στην ευκολία της λογοκλοπής. Μαθαίνω μέσα από το διαδίκτυο σημαίνει πως παίρνω όλες τις πληροφορίες που χρειάζομαι και τις ανασυνθέτω, χτίζοντας έτσι νέα γνώση. Δεν υπάρχει αθώα λογοκλοπή γιατί ακόμη και η παραμικρή αντιγραφή και επικόλληση εθίζει στην ευκολία και η ευκολία αδυνατίζει το μυαλό.

Η χρήση κομματιών κειμένου γραμμένο από άλλους οφείλει να γίνεται με όλους τους κανόνες παραπομπής για όλες τις κειμενικές μορφές (εικόνα, βίντεο, ηχητικά αποσπάσματα). Είναι εξάλλου σημαντικό οι μαθητές να διδαχθούν τις μορφές εκχώρησης πνευματικών δικαιωμάτων, με έμφαση στην άδεια Creative Commons.

Όσον αφορά το copyright υπάρχει μία συζήτηση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι εταιρείες που διαχειρίζονται πνευματικά δικαιώματα προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν τα περιθώρια ελεύθερης χρήσης παντός είδους υλικού, ενώ θα έπρεπε να υπάρχει τουλάχιστον ειδική μνεία στην χρήση οπτικοακουστικού, γραπτού, ή άλλου υλικού στην εκπαίδευση, όπως γίνεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Σε αυτό το σημείο, πρέπει να τονίσουμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος νομολογίας που διέπει το διαδίκτυο επικεντρώνεται στην προστασία πνευματικών δικαιωμάτων και οι μαθητές θα πρέπει να είναι ενήμεροι σε γενικές γραμμές για αυτούς τους νόμους.

Καταληκτικά, θα λέγαμε πως ένα πρόγραμμα ψηφιακής πολιτότητας στο σχολείο απευθύνεται και στους τρεις πυλώνες του: εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς. Θα πρέπει προφανώς να γίνει σε δύο τουλάχιστον στάδια, με το πρώτο να απευθύνεται στους ενήλικες και το δεύτερο στους μαθητές. Θα πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και να είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να μπορεί να επικεντρώνεται στην ηλικία και τα ενδιαφέροντα των μαθητών κατά τάξη. Η πραγματοποίηση του προγράμματος χωρίς να απαιτεί ιδιαίτερο τεχνολογικό εξοπλισμό οφείλει να έχει έναν πρακτικό τόνο και για αυτό ένα εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι απαραίτητο.

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

6 Αισθητική αγωγή: Θέατρο, μουσική εικαστικές τέχνες και ιστορία της τέχνης

Στην έκτη και την ένατη επιστολή για την αισθητική παιδεία του ανθρώπου, ο Schiller μας αναφέρει δύο αξιωματικούς λόγους για τους οποίους η τέχνη δεν μπορεί να λείπει από την αγωγή του ανθρώπου: ότι η τέχνη εξομαλύνει τα δεινά για τον άνθρωπο αποτελέσματα της εξειδίκευσης και τον εξανθρωπίζει (Schiller, επιστολή έκτη, σσ. 89-96) και πως είναι ο κύριος παράγοντας που, ελεύθερος από εξωτερικές σκοπιμότητες, μπορεί να οδηγήσει σε άνθηση τον ανθρώπινο πολιτισμό, αντιστρέφοντας την πτωτική πορεία που, στην εποχή μας δεν φαίνεται να είναι μικρότερη απ' ό,τι ήταν στην δική του (ό.π., επιστολή ένατη, σσ. 100-103).

Αν και η ελληνική αρχαιότητα (παραδειγματική σε πολλά σημεία) μπόρεσε να προφυλάξει τον άνθρωπο από την υπέρμετρη για το μέγεθός του αύξηση της γνώσης και να διατηρήσει ένα μέτρο στην σχέση της κουλτούρας με το άτομο, το οποίο μ' αυτόν τον τρόπο παρέμενε συνολικά ενεργό πολιτιστικά μέλος της κοινότητας, η Αναγέννηση και ο Διαφωτισμός ανατρέποντας αυτό το μέτρο διέσπασαν αυτή την ολιστική σχέση. Αποτέλεσμα υπήρξε ο μονόδρομος της εξειδίκευσης, κάθε φορά που κάποιος ήθελε να κατανοήσει σε βάθος ένα και μόνον αντικείμενο. Αυτό –κατά τον Schiller- ωφέλησε μεν την ανθρωπότητα στο σύνολό της προωθώντας τα όρια της γνώσης και της κατανόησής της, υπήγαγε όμως βίαια το άτομο στο είδος, μια και η μεμονωμένη έρευνα και γνώση δεν μπορούν πια να του δώσουν την χαρά που παλαιότερα του προσέφερε η μικρότερη σε έκταση, μα συνολική αντίληψη που αυτός είχε για τον εαυτό του και τον κόσμο: "Δεν παραγνωρίζω πάντως τα πλεονεκτήματα που το ανθρώπινο είδος, σαν ενότητα, έχει τώρα ν' αντιπαρατάξει σε ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει ο αρχαίος κόσμος· μόνο που τούτο πρέπει ν' αντιταχθεί στην πρόκληση εκείνη σύσσωμο, σαν ολότητα απέναντι στην ολότητα. Ποιος νεότερος θα μπορούσε να παραβγεί με έναν αρχαίο Αθηναίο σε μια πάλη σώμα προς σώμα για τη διεκδίκηση του επάθλου της ακέραιας ανθρωπιάς;" (ό.π., σ.90).

Η έκπτωση αυτή της ατομικότητας του ανθρώπου έχει σαν αποτέλεσμα άλλες από τις ικανότητές του να εκτιμώνται (στον βαθμό που προσφέρουν κάτι χρήσιμο στο είδος), ενώ άλλες να παραβλέπονται: *"Όταν η συλλογική αρχή αξιολογεί τους ανθρώπους με μέτρο τη λειτουργική τους επίδοση, όταν τον έναν τον εκτιμά μόνο για τη μνήμη του, τον άλλο μόνο για τις τεχνικές του δεξιότητες και τον άλλο μόνο για την ταξινομητική του ικανότητα, όταν αδιαφορεί για την προσωπικότητα κάθε ανθρώπου και δίνει αποκλειστική έμφαση στις γνώσεις, όταν επιδοκιμάζει ακόμα και το σκοταδισμό του πνεύματος φτάνει να συμβαδίζει με το νόμο και την τάξη, όταν, τέλος, ενθαρρύνει την ανάπτυξη των επιμέρους ικανοτήτων σε βαθμό που η εντατικοποίησή τους ν' αποζημιώσει για το ότι θυσιάστηκε η χαμένη ευρύτητα της προσωπικότητας, γιατί να απορούμε που παραμελεί, κι αφήνει να ατροφήσουν, τις υπόλοιπες λειτουργίες της ψυχής για να μπορέσει να στρέψει απερίσπαστη όλες τις*

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

φροντίδες της στη μίαν εκείνη και ειδική ικανότητα την οποία τιμά και ανταμείβει;" (ό.π., σ.92)

Υπάρχει όμως λύση σ' αυτή την αντίφαση, ή μήπως ο άνθρωπος είναι καταδικασμένος να θυσιάζει την προσωπική του ευτυχία στο όνομα μιας γενικότερης ευδοκίμησης του ανθρωπίνου είδους; Θα πρέπει να θεωρήσουμε αυτό το ερώτημα πλαστό: η εποχή μας είναι η καλύτερη απόδειξη πως το εύρος της γνώσης δεν σημαίνει τίποτε αν δεν υπάρχει ένα συγκροτημένο άτομο που να μπορεί να διαχειριστεί και να αξιοποιήσει αυτή την γνώση. Η ολότητα που ο Schiller αναφέρει δεν μπορεί να γίνει κατ' ουσίαν νοητή έξω από το άτομο, το οποίο σε αντίθετη περίπτωση θα γινόταν ένα είναι δι' άλλο και όχι δι' εαυτό, όπως επιβάλλει η έννοια της ελευθερίας του ανθρώπου.

Η λύση βρίσκεται στην ανταγωνιστική σχέση των ικανοτήτων· η νόηση που θέλει να τεκμηριωθεί ηθικά και ο λόγος που ζητά να αιτιολογήσει νοητικά την ηθική του κρίση, οφείλουν να διαμεσολαβηθούν στην ανταγωνιστικότητά τους από την παιγνιώδη ενασχόληση με την τέχνη, από την ορμή του παιχνιδιού, που θα ορίσει, μέσω της εγκατάστασης της τάξης της αισθητικότητας, το πεδίο και τους όρους του ανταγωνισμού αυτού: **"Ο μόνος, λοιπόν, τρόπος για ν' αναπτυχθούν οι πολλαπλές δυνατότητες του ανθρώπου είναι η αντιστράτευση της μιας προς την άλλη.** Ο ανταγωνισμός αυτός των δυνάμεων είναι το μεγάλο εργαλείο του πολιτισμού, αλλά μόνον εργαλείο, γιατί, όσο διαρκεί αυτή η διαδικασία (του ανταγωνισμού), ο άνθρωπος βρίσκεται μόνο καθ' οδόν προς τον πολιτισμό. Μόνο όταν οι επιμέρους λειτουργίες του ανθρώπου απομονώνονται και διεκδικούν για τον εαυτό τους νομοδοτική αποκλειστικότητα, έρχονται σε σύγκρουση με την αλήθεια των πραγμάτων και εξαναγκάζουν τον κοινό νου, που σε διαφορετική περίπτωση επαναπαύεται στα φαινόμενα με νωχελική αυταρέσκεια, να εισδύσει στο βάθος των πραγμάτων. Η προσπάθεια, του καθαρού λόγου από τη μια μεριά να σφετεριστεί το χώρο των αισθήσεων, και της εμπειρίας από την άλλη να επιβάλει τους όρους της στο σφετεριστή, αποτελεί μίαν ανταγωνιστική διαδικασία κατά την οποία και οι δυο δυνάμεις ωριμάζουν στον ύψιστο βαθμό ενώ παράλληλα αναπτύσσουν ολόκληρο το δυναμικό των δυνατοτήτων τους. Κι ενώ η φαντασία από τη μια με τη ρωμαλέα αυθαιρεσία της, προσπαθεί να ανατρέψει την κοσμική τάξη, από την άλλη εξαναγκάζει τη λογική να αναχθεί στις ανώτατες πηγές της γνώσης και να ζητήσει τη συμπαράσταση της αναγκαιότητας" (ό.π., σ.94).

Η τέχνη λοιπόν, σαν ορμή του παιχνιδιού· σαν ενδιάμεση ορμή που εξανθρωπίζοντας τις άλλες δύο βασικές ανθρώπινες ορμές, επανασυγκροτεί τον άνθρωπο και ωθεί τον πολιτισμό σε ανώτερο στάδιο: αυτή είναι η δεύτερη κρυφή λειτουργία της τέχνης στην αγωγή.⁵

5 Γ. Ανδριόπουλος, [Αισθητική και Αγωγή](#)

Δημοτικό Σχολείο Ζωνιανών

Ζωνιανά Μυλοποτάμου, 74051, Ρέθυμνο

Τηλ. 2834061210 / Email: mail@dim-zonian.reth.sch.gr

Τι θα χρειαστούμε

1. Για το εργαστήριο ρομποτικής (2560€)
 - 1.1. 4 σετ Lego Wedo 2.0 (680€ + 4 tablets 400€ = 1080€)
 - 1.2. 1 σετ Beebots για τις Α' και Β' τάξεις (500€)
 - 1.3. 10 Edison robots (680€) και 5 EdCreate – Edison robot creator's kit (300€) = 980€
2. Για το εργαστήριο εικαστικών τεχνών
 - 2.1. Πινακίδες
 - 2.2. Χαρτιά, καμβάδες
 - 2.3. Πινέλα και ακρυλικά χρώματα
 - 2.4. Κάρβουνα, μολύβια και παστέλ
3. Για το εργαστήριο θεατρικών σπουδών
 - 3.1. Δημιουργία σκηνής
 - 3.2. Φωτισμός
4. Για το εργαστήριο ξυλοκατασκευών
 - 4.1. Χειροκίνητα εργαλεία
 - 4.2. Ηλεκτρικά εργαλεία
 - 4.3. Διάφορα υλικά
5. Για την φιλοξενία της ιστοσελίδας και το DNS name providing (400€)
 - 5.1. Hosting περίπου 35€/μήνα, ανάλογα με την κίνηση
 - 5.2. DNS name provider 40€/2έτη
6. Επισκευές κτιρίων (βλ. Ξεχωριστό κατάλογο)
7. Επέκταση δομημένης καλωδίωσης δικτύου και ρεύματος
8. Επισκευή 2 βιντεοπροβολέων

Για το Δ.Σ. Ζωνιανών
Ο Διευθυντής

Γιάννης Ανδριόπουλος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη